

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 70 och 76 § i lagen om småbarnspedagogik

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att den övergångsbestämmelse som reglerar ibruktagandet av en informationsresurs inom småbarnspedagogiken ändras. Förberedelserna för ibruktagandet av den informationshelhet som gäller personalen har inte framskridit enligt planerna när det gäller preciseringarna, systemintegrationerna och kommunernas beredskapsnivå för överföringen av uppgifter. Ibruktagandet kan när det gäller personaluppgifterna inom småbarnspedagogiken inte genomföras enligt den tidtabell som föreskrivs i lagen. Det föreslås att bestämmelser om tidtabellen för ibruktagandet i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom föreslås det att bestämmelsen om kommunens skyldighet att separat föra in uppgifter om antalet anskaffade och med servicesedel ordnade platser inom småbarnspedagogiken och uppgifter om serviceproducenterna slopas, eftersom bestämmelsen blivit överflödig.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt på hösten 2019.

MOTIVERING

1 Beskrivning av nuläget

I 13 kap. i den gällande lagen om småbarnspedagogik (540/2018) finns bestämmelser om den riksomfattande informationsresursen inom småbarnspedagogiken (nedan informationsresursen), som allmänt också kallas för Varda.

I informationsresursen lagras uppgifter som beskriver den som tillhandahåller småbarnspedagogik och dennes verksamhetsställen, uppgifter om personalen inom småbarnspedagogiken, uppgifter om de barn som deltar i småbarnspedagogiken och uppgifter om barnens vårdnadshavare. Enligt 76 § i lagen inträder ansvaret för att föra in ovannämnda uppgifter stegvis enligt uppgiftskategori och beroende på om den som för in uppgifterna är en kommunal eller privat aktör.

De uppgifter som förts in i informationsresursen kan utnyttjas av myndigheter, såsom Folkpensionsanstalten, Statistikcentralen, regionförvaltningsverken och undervisnings- och kulturministeriet i deras verksamhet, av kommuner och andra som tillhandahåller småbarnspedagogik inom den egna verksamheten samt inom forskning och statistikföring som gäller småbarnspedagogik. Utlämnandet av de centraliserade uppgifterna och den förtydligade processen för utlämnande av uppgifter som ansluter sig till den är effektivare än nuvarande praxis, både för dem som utnyttjar uppgifterna och när det gäller myndighetsbehandlingen. Informationsresursen inom småbarnspedagogiken har grundats för att förbättra registerföringen och därtill hörande dataskydd och datasäkerhet, för att harmonisera insamlingen av uppgifter, för att förbättra kvaliteten och statistikföringen och för att minska på överlappande administrativt arbete.

Uppgifterna i informationsresursen inom småbarnspedagogiken förs in automatiskt genom en överföring av uppgifter direkt från det informationssystem som tillhör aktören inom småbarnspedagogiken. I andra hand eller om integrationen inte går att genomföra på grund av kostnads-skäl eller tekniska orsaker för aktören inom småbarnspedagogiken själv in uppgifterna direkt i informationsresursen med hjälp av ett användargränssnitt. Syftet med lagen är att de som har ansvar för införandet av uppgifterna i så stor omfattning som möjligt ska använda sådan överföring som sker direkt genom ett gränssnitt för att säkerställa verksamhetens effektivitet, uppgifternas integritet och rättidighet när det gäller hanteringen av uppgifterna.

Ansvaret för införandet av uppgifterna träder i kraft stegvis. I enlighet med vad som föreskrivs i 76 § i den gällande lagen om småbarnspedagogik inträder ansvaret för införandet av uppgifter på följande sätt:

Kommuner och samkommuner för in uppgifter om dem som anordnar småbarnspedagogik, deras verksamhetsställen och de barn som deltar i småbarnspedagogik från och med den 1 januari 2019.

Kommuner och samkommuner ska föra in uppgifter om personalen inom småbarnspedagogiken och uppgifter om föräldrarna eller andra vårdnadshavare till barn som deltar i småbarnspedagogik från och med den 1 september 2019.

Privata serviceproducenter ska föra in uppgifter om de som anordnar småbarnspedagogik/serviceproducenterna, deras verksamhetsställen och de barn som deltar i småbarnspedagogik från och med den 1 januari 2020.

RP 9/2019 rd

Privata serviceproducenter ska föra in uppgifter om personalen inom småbarnspedagogiken och uppgifter om föräldrarna eller andra vårdnadshavare till barn som deltar i småbarnspedagogik från och med den 1 september 2020.

Verksamheten för informationsresursen har inletts. I enlighet med lagen inledde kommuner och samkommuner överföringen av uppgifter om de som anordnar småbarnspedagogik, deras verksamhetsställen och de barn som deltar i småbarnspedagogik i informationsresursen i början av 2019.

I början av 2019 gjordes en riskbedömning som gällde ibruktagandet. Riskbedömningen grundade sig på erfarenheter från beredningen av ibruktagandet som skedde den 1 januari 2019. Enligt riskbedömningen finns det betydande utmaningar med genomförandet av ibruktagandet av lagringen av personaluppgifter som sker den 1 september 2019. Kommunerna, samkommunerna och deras systemleverantörer har haft för lite tid för genomförandet av framställningen, testningen och innehållets kompatibilitet när det gäller informationsresursens integrationer. Dessutom har en del av de uppgifter som ska samlas in om personalen inte tidigare upprätthållits i kommunernas och samkommunernas register och uppgifterna finns i olika informationssystem på grund av variationen i systembeståndet för personaluppgifter. Det bedömdes att det finns betydande risker med dessa aspekter. Utöver detta pågår det bland några av de största anordnarna av småbarnspedagogik i Finland en betydande fullständig översyn av informationssystemet. Ändringen av tidsplanen hjälper att samordna informationssystemreformer.

De kommunala aktörer och privata serviceproducenter som har ansvar för att lagra personuppgifterna i informationsresursen är lagstadgat gemensamt personuppgiftsansvariga tillsammans med Utbildningsstyrelsen. I lagen har det föreskrivits om när ansvaret för att föra in uppgifter inträder, det vill säga om när informationssystemet tas i bruk. En senareläggning av ibruktagandet förutsätter en lagändring.

Frågan behandlades i styrgruppen för informationsresursen inom småbarnspedagogiken. Kommunerna och andra myndigheter som utnyttjar uppgifterna i informationsresursen har flera representanter i styrgruppen. Styrgruppen understödde inledandet av åtgärder för att senarelägga ibruktagandet med ett år när det gäller uppgifter om kommunens och samkommunens personal så att kommunerna och samkommunerna sätter igång genomförandet av sin skyldighet att lagra uppgifter först från och med den 1 september 2020.

2 Målsättning och föreslagna ändringar

Med beaktande av de osäkerhetsfaktorer som framkommit under utvecklingsprocessen för informationsresursen, såsom variationen i systembeståndet i anslutning till personalförvaltningen, splittringen och bristerna när det gäller personaluppgifterna inom kommunernas småbarnspedagogik samt kompatibilitetsproblemen med informationssystemen föreslås det att övergångsbestämmelsen om den riksomfattande informationsresursen inom småbarnspedagogiken i 76 § ändras så att bestämmelser om inträdandet av ansvaret för att lagra uppgifter i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås ändå att 76 § 1 mom. som inledde verksamheten för informationsresursen förblir i kraft. Tidtabellen för utvidgning av informationsresursen ska i fortsättningen utfärdas genom förordning.

En förordning är i jämförelse med en lag som stiftas av riksdagen ett mer flexibelt sätt att ta i beaktande faktorer som inte går att förutspå i nuläget, och som kan inverka på integrationen av informationssystemet och därmed hela genomförandet av informationsresursen. Den föreslagna

bemyndigandebestämmelsen är noggrant avgränsad och innehåller bara bestämmelser om tidpunkter för när ansvaret för att föra in uppgifter inträder. Om ansvaret och skyldigheterna för kommunerna och de privata aktörerna i anslutning till informationsresursen finns det noggranna bestämmelser om i lagen. Införandet av uppgifterna står i nära samband med den tekniska utvecklingen av informationssystemet och bestämmandet av tidpunkten för inledandet av lagringen kan anses vara av sådan materiell betydelse att bestämmelsen ska vara på förordningsnivå.

Det föreslås att 70 § 5 mom. i lagen upphävs. Uppgifterna i 5 mom. gäller antalet anskaffade och med servicesedel ordnade platser i kommunen och uppgifter om serviceproducenterna. Det är inte behövt att utfärda bestämmelser om införandet av uppgifter eftersom uppbyggnaden av uppgifterna i informationsresursen är sådan att uppgifterna i fråga framgår i informationsresursen utan ett separat införande, och en särlösning är inte heller nödvändig.

Rubriken för 76 § i lagen föreslås ändras så att den rubriceras tillämpningsbestämmelse om informationsresursen inom småbarnspedagogiken istället för övergångsbestämmelse om informationsresursen inom småbarnspedagogiken. Den nya rubriken beskriver bättre syftet med och innehållet i bestämmelsen.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 1 mom. i den gällande lagen. Endast en hänvisning till de uppgifter som avses i 70 § 5 mom. har strukits. Lagringen av uppgifterna enligt momentet har redan inletts och därför finns det inga skäl att särskilt föreskriva om det i förordningen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att ikraftträdandet för ansvaret att föra in andra uppgifter än de som avses i 1 mom. och som föreskrivs i 70 § utfärdas genom förordning av statsrådet. När det gäller inträdandet av ansvaret för att föra in uppgifter föreslås det att bestämmelserna delas in, liksom också i den gällande lagen, enligt uppgiftskategori. För privata serviceproducenter föreslås även bestämmelser, liksom också i den gällande lagen, om en senare tidpunkt för ansvarets inträde när det gäller lagringen av vissa uppgifter än för kommuner och samkommuner. Avsikten är att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om ansvarets inträde för att föra in uppgifter i informationsresursen så att kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter om personalen som avses i 70 § 2 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken först från och med den 1 september 2020. Enligt den gällande lagen skulle införandet av uppgifter ha inletts ett år tidigare. Till övriga delar ska bestämmelserna i förordningen om inträdandet av ansvaret för lagringen av uppgifter motsvara det som för närvarande föreskrivs i 2—4 mom. Ett utkast till förordning finns som bilaga till regeringens proposition.

3 Propositionens konsekvenser

I den styrgrupp som leder utvecklingen för den riksomfattande informationsresursen inom småbarnspedagogiken och i den projektgrupp som tillsatts för att koordinera den praktiska utvecklingen har det bedömts att ändringen av tidsplanen inte innebär betydande dröjsmål eller andra problem för de myndigheter som utnyttjar uppgifterna. Ministeriet har säkerställt bevarandet av handlingar om personalen i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd som har ansvar för dem.

Genom att lagringen av personaluppgifterna flyttas framåt med ett år blir det möjligt för de som levererar system till de kommunala aktörer som anordnar småbarnspedagogik att bättre styra och ägna sig åt en mer systematisk beredning, testning och genomförande av integrationerna i anslutning till informationsresursen. Genom användningen av ett användargränssnitt går det att

undvika en ökning av manuellt arbete som ger upphov till ökade kostnader och med detta minskas dataskydds- och datasäkerhetsriskerna i anslutning till hanteringen av uppgifterna ytterligare. Det finns tid att granska informationssystem grundligare i fråga om personalhelheten innan ibruktagandet.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet. Ärendet är tekniskt till sin natur men också brådskande. Det föreslås inga ändringar i lagens innehåll. Ärendet har behandlats i den styrgrupp som leder utvecklingsarbetet med informationsresursen och i den finns ett stort antal representanter från intressentgrupperna. Styrgruppen understödde en senareläggning av ibruktagandet. Av den här anledningen har det inte ordnats en egentlig remissbehandling i ärendet.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt på hösten 2019. Ibruktagandet kan när det gäller personaluppgifterna inom småbarnspedagogiken inte genomföras enligt den tidtabell som föreskrivs i lagen. Bestämmelser om den nya ersättande ikraftträdelsetiden borde därför utfärdas så fort som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 70 och 76 § i lagen om småbarnspedagogik

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) 70 § 5 mom. och
ändras 76 § som följer:

76 §

Tillämpningsbestämmelse om informationsresursen inom småbarnspedagogik

Kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter som avses i 70 § 1 mom. och de uppgifter om barn som avses i 70 § 3 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 januari 2019.

Bestämmelser om när privata serviceproducenters ansvar för att föra in uppgifter inträder samt när kommuners och samkommuners ansvar för att föra in andra uppgifter än de som avses i 1 mom. inträder utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 22 augusti 2019

Statsminister

Antti Rinne

Undervisningsminister Li Andersson

Lag

om ändring av 70 och 76 § i lagen om småbarnspedagogik

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) 70 § 5 mom. och
ändras 76 § som följer:

Gällande lydelse

Lagförslag

70 §

70 §

Uppgifter som gäller småbarnspedagogiken

Uppgifter som gäller småbarnspedagogiken

Därutöver ska kommunen separat från ovan nämnda uppgifter införa uppgifter om antalet anskaffade och med servicesedel ordnade platser inom småbarnspedagogiken och om serviceproducenterna.

(5 mom. upphävs)

76 §

76 §

Övergångsbestämmelse om informationsresursen inom småbarnspedagogiken

Tillämpningsbestämmelse om informationsresursen inom småbarnspedagogik

Kommuner eller samkommuner ska föra in de uppgifter som avses i 70 § 1 mom. och de uppgifter om barn som avses i 70 § 3 mom. samt de uppgifter som avses i 70 § 5 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 januari 2019.

Kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter som avses i 70 § 1 mom. och de uppgifter om barn som avses i 70 § 3 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 januari 2019.

Kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter om personalen som avses i 70 § 2 mom. och de uppgifter om föräldrarna eller andra vårdnadshavare som avses i 70 § 4 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 september 2019.

Bestämmelser om när privata serviceproducenters ansvar för att föra in uppgifter inträder samt när kommuners och samkommuners ansvar för att föra in andra uppgifter än de som avses i 1 mom. inträder utfärdas genom förordning av statsrådet.

Privata serviceproducenter ska föra in de uppgifter som avses i 70 § 1 mom. samt de uppgifter om barn som avses i 70 § 3 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 januari 2020.

RP 9/2019 rd

Gällande lydelse

Lagförslag

Privata serviceproducenter ska föra in de uppgifter om personalen som avses i 70 § 2 mom. och de uppgifter om vårdnadshavare som avses i 70 § 4 mom. i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 september 2020.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Statsrådets förordning

om inträdande av ansvar för att föra in uppgifter i informationsresursen inom småbarnspedagogiken

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 76 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik (540/2018), sådant det lyder i lag / :

1 §

Kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter om föräldrar och andra vårdnadshavare som avses i 70 § 4 mom. i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 september 2019.

2 §

Kommuner och samkommuner ska föra in de uppgifter om personalen som avses i 70 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 september 2020.

3 §

Privata serviceproducenter ska föra in de uppgifter om dem som tillhandahåller småbarnspedagogik och deras verksamhetsställen som avses i 70 § 1 mom. i lagen om småbarnspedagogik samt de uppgifter om barn som avses 70 § 3 mom. i den lagen i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 januari 2020.

4 §

Privata serviceproducenter ska föra in de uppgifter om personalen som avses i 70 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik och de uppgifter om föräldrar och andra vårdnadshavare som avses i 70 § 4 mom. i den lagen i informationsresursen inom småbarnspedagogiken från och med den 1 september 2020.

Denna förordning träder i kraft den _____ 20 .